Dosarul nr. 2-24054834-05-3a-26032025

Judecătoria Cimișlia, sediul Central
Judecător: Ion Volcovschi

D E C I Z I E
în numele Legii

05 iunie 2026 **municipiul Cahul**

Completul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud
în componența:
Președintele completului, judecător Evgheni BANCOV
Judecătorii Andrei SCRIPCENCO și Inga GORLENCO
cu grefierul Margarita FLOCEA

examinând în ordine de apel, cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Salinschi Victor împotriva Primăriei orașului Basarabeasca cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea la eliberarea copiilor a actelor solicitate, la cererea de apel depusă de Primăria orașului Basarabeasca împotriva hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 23 decembrie 2024,-

C O N S T A T Ă :

Circumstanțele cauzei.

La data de 20 mai 2024 Salinschi Victor s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei orașului Basarabeasca privind anularea răspunsului Primăriei or. Basarabeasca din 29 aprilie 2024 cu referire la sumele utilizate pentru achiziția de bunuri și efectuarea de lucrări de renovare, obligarea Primăriei orașului Basarabeasca eliberarea copiilor facturilor fiscale care confirmă utilizarea fondurilor pentru efectuarea de achiziții și lucrări de renovare.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 23 aprilie 2024 a solicitat copia facturilor fiscale pentru utilizarea fondurilor destinate efectuării achizițiilor şi lucrări și anume: achiziționarea unui calculator, renovarea băii (blocului sanitar) blocului Primăriei şi instalarea luminilor stradale cu LED.

La data de 29 aprilie 2024 Primăria or. Basarabeasca a eliberat răspuns prin care a transmis informații despre utilizarea fondurilor specificate în cerere, dar a refuzat emiterea copiilor facturilor fiscale, în temeiul art. 19 din Legea nr. 768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local.

Menționează reclamantul că în virtutea statutului său de consilier al or. Basarabeasca are dreptul de a solicita, fără restricții, informații de interes public, acest lucru făcând parte din atribuțiile sale. Informația solicitată și anume facturile fiscale, care confirmă utilizarea fondurilor pentru efectuarea de achiziții și lucrări de renovare, nu fac parte din categoria de informații cu accesibilitate limitată. Totodată deși, Primăria or. Basarabeasca a refuzat eliberarea facturilor, aceasta a indicat sumele utilizate pentru fiecare lucrare, ceea ce denotă că informația nu este una de tip confidențial, iar refuzul prezentării facturilor trezește suspiciuni.

Solicită reclamantul admiterea cererii, anularea răspunsului Primăriei or. Basarabeasca din 29 aprilie 2024 cu referire la sumele utilizate pentru achiziția de bunuri și efectuarea de lucrări de renovare, obligarea Primăriei orașului Basarabeasca eliberarea copiilor facturilor fiscale care confirmă utilizarea fondurilor pentru efectuarea de achiziții și lucrări de renovare.

La data de 10 iunie 2024 reclamantul Salinschi Victor a depus cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând anularea răspunsului Primăriei Basarabeasca din 29 aprilie 2024 cu referire la sumele utilizate pentru achiziția de bunuri și efectuarea de lucrări de renovare; obligarea Primăriei orașului Basarabeasca eliberarea copiilor facturilor fiscale care confirmă utilizarea fondurilor pentru efectuarea de achiziții și lucrări de renovare și încasarea cheltuielilor de judecată formate din cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2 000 lei și taxa de stat. /f.d.21/

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 23 decembrie 2024 a fost admisă ca întemeiata acțiunea înaintată de către Salinschi Victor către Primăria Basarabeasca privind acțiuni în anulare, acțiuni în obligare privind adoptarea actului administrativ favorabil, încasarea cheltuielilor de judecata.

S-a dispus anularea răspunsului primăriei Basarabeasca din data de 29.04.2024 în privința cererii adresate de către Salinschi Victor cu nr.526 din data de 23.04.2024, ca fiind ilegal.

S-a obligat Primăria Basarabeasca să emită actul administrativ favorabil privind eliberarea informației adresate prin cererea din data de 23.04.2024 privind prezentarea facturilor fiscale care confirmă utilizarea fondurilor pentru achiziții și lucrări de renovare.

S-a dispus încasarea din contul Primăriei Basarabeasca în contul reclamantului Salinschi Victor cheltuielile de judecata în mărime de 458,00 lei (patru sute cincizeci și opt lei) legate de achitarea taxei de stat și de timbru la înaintarea acțiunii.

S-a dispus încasarea din contul Primăriei Basarabeasca în contul reclamantului Salinschi Victor cheltuielile de judecata în mărime de 2000 lei (doua mii lei), legate de achitarea serviciilor de asistență juridică conform bonului de plata avocațional din 04 iunie 2024 seria DAA nr.50246429.

S-a atenționat Primăria Basarabeasca în vederea respectării prevederilor art.249-256 Cod administrativ.

Solicitarea și argumentele apelului.

Nefiind de acord cu hotărârea, pîrîtul primăria Basarabeasca în persoana primarului Piotr Pușcari, la data de 16 ianuarie 2025 a contestat-o cu apel, solicitând admiterea cererii de apel și casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu rejudecarea cauzei și emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă integral acțiunea formulată de reclamant.

În motivarea cererii de apel a menționat că, la data de 23 aprilie 2024, Salinschi Victor s-a adresat către Primăria or. Basarabeasca cu cererea înregistrată cu nr. 526, prin care a solicitat eliberarea facturilor fiscale de achiziții publice a corpurilor de iluminat stradal, computerului pentru primar și documentația privind efectuarea lucrărilor de reparația blocului sanitar la etajul II al primăriei.

La data de 29 aprilie 2024 cu număr de ieșire 460, Primăria or. Basarabeasca a oferit informația solicitată de către Salinschi Victor cu indicarea sumelor și obiectelor de cheltuieli, potrivit căruia s-a indicat următoarele:

- achiziționarea mărfurilor și lucrărilor au fost efectuate prin achizițiile publice de valoare mică;

- conform Deciziei Consiliului orășenesc nr.2/3 din 06 decembrie 2023, la achiziționarea computerului au fost alocat în anul 2023 și s-a cheltuit 11,2 mii de lei;

- conform Deciziei menționat a Consiliului orășenesc la reparația capitală a blocului sanitar în clădirea Primăriei au fost alocate 239 586 lei, conform procesului verbal de executarea lucrărilor, costurile reale pe obiectul dat au constituit suma de 216 754 lei;

- achiziționarea corpurilor de iluminat stradal au fost efectuate din sursele bugetului aprobat pentru anul 2024, prevăzute la grupa Amenajare orașului și au fost procurate 150 de corpuri de iluminat stradal, în suma de 59 850 de lei.

Explică apelantul că, potrivit art.3 al Legii nr.133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, date cu caracter personal, este orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale. Art. 4 al aceleiași Lege indică că, datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie: a) prelucrate în mod corect şi conform prevederilor legii; c) adecvate, pertinente şi neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sînt colectate şi/sau prelucrate ulterior.

Mai face referire apelantul și la prevederile Legii nr. 148 din 09 iunie 2023 privind accesul la informație de interes public, care potrivit art. 8 alin. (1) stipulează că, accesul la informațiile de interes public poate fi limitat în corespundere cu criteriul proporționalității prevăzut la art. 9 dacă dezvăluirea informației va prejudicia: f) protecția datelor cu caracter personal; h) secretul comercial. (2) Accesul la informațiile de interes public este limitat și atunci când restricția este prevăzută expres de lege, inclusiv în cazul informațiilor ce constituie secret de stat, bancar sau medical.

În speța, potrivit prevederilor Ordinului Ministerului Finanțelor nr.118 din 28 august 2017 cu privire la aprobarea formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală” și a Instrucțiunii privind formularului tipizat de document primar cu regim special „Factura fiscală” (Anexa nr.2): pct.6. Cu condiția respectării revederilor Legii contabilității și raportării financiare nr.287/2017, Legii privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124/2022, precum și a Instrucțiunii privind evidența, eliberarea, păstrarea și utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.294 din 17.03.1998 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.406-II din 23 decembrie 1997 cu modificările și completările ulterioare, entităților li se permite utilizarea facturilor fiscale: 1) tipărite centralizat pe hârtie prevăzută cu însemne de protecție, serie și număr; 2) imprimate de sine stătător pe hîrtie prevăzută cu însemne de protecție, seria și numărul atribuite de Serviciul Fiscal de Stat.

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 294 din 17 martie 1998 cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.406/1997, Anexa nr.2 Instrucțiune privind evidența, eliberarea, păstrarea și utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special: pct.6. Conducătorul entității poartă răspundere pentru starea evidenței păstrării și utilizării formularelor cu regim special; pct.7. Funcțiile și obligațiunile persoanei responsabile de evidență, păstrarea, eliberarea și perfectarea formularelor cu regim special se confirmă prin ordin semnat de conducătorul entității. Formularele de strictă evidență se eliberează numai persoanelor în obligațiunile cărora intră perfectarea documentelor în cauză. La eliberarea lor formularele cu regim special se înregistrează în registrul de evidență a formularelor cu regim special cu semnătura persoanei responsabile.

Persoanele responsabile de perfectarea formularelor cu regim special înregistrează în Registrul de primire-predare a documentelor M-13 datele cu privire la utilizarea formularelor conform destinației. Formularele cu regim special se scot de la evidență conform registrului menționat. Registrul de evidență a formularelor cu regim special poate fi întocmit în formă electronică. În acest caz, la solicitarea utilizatorului, entitatea este obligată să îi ofere copia documentului respectiv pe suport de hîrtie. În astfel de cazuri semnătura nu constituie un element obligatoriu, iar modalitatea de identificare a persoanelor care au inițiat, dispus și/sau aprobat introducerea informației în registrul respectiv se stabilește prin proceduri interne.

Opiniază apelantul că, în speța dată obiectul litigiului este nu doar informația de interes public, deoarece instanța de fond a obligat apelantul de a prezenta ,,facturile fiscale", care este un document primar cu regim special ,,Factură fiscală", care este reglementat cu un regim special evidenței, păstrării și utilizării formularelor cu regim special.

Adaugă că primăria este obligată în respectarea Legii contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, Legii privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124/2022 precum și Instrucțiunii privind evidența, eliberarea, păstrarea și utilizarea formularelor tipizate de documente primare cu regim special aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 294 din 17 martie 1998.

Referitor la trimiterile instanței de fond la prevederile art. 1 alin. (2), art. 14, art. 16, art. 18 și art. 19 al Legii nr. 768 din 02 februarie 2000, privind statutul alesului local, apelantul comunică că, la data de 06 decembrie 2023 Consiliul local a emis Decizia cu nr. 2/1 pentru aprobarea Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului orășenesc Basarabeasca, potrivit căreia Consiliul local a indicat:

Pct. 48 Consilierii pot adresa întrebări, în scris sau oral, primarului, viceprimarului, secretarului consiliului, șefilor serviciilor publice locale, precum și altor persoane cu funcție de răspundere invitate la ședința consiliului. Prin întrebare se solicită informații cu privire la următoarea ședință a consiliului; Pct. 49 Interpelarea constă într-o cerere prin care se solicită explicații în legătură cu un fapt cunoscut. Cel interpelat are obligația să răspundă în scris, până la următoarea ședință a consiliului sau oral, la proxima ședință, potrivit solicitării autorului interpelării. Pct.50 consilierii pot solicita informațiile necesare serviciilor sau instituțiilor publice locale, iar acestea sunt obligate să le furnizeze în termen de cel mult două săptămână, dacă legea nu prevede altfel. Informațiile pot fi cerute și comunicate în scris sau oral. Pct. 51 Activitatea consilierilor ce ține de soluționarea petițiilor și organizarea audienței se efectuează în corespundere cu Codul administrativ și alte acte normative.

Consideră apelantul că, Primăria orașului Basarabeasca a comunicat în termen lui Salinschi Victor a informație completă.

Referință asupra cererii de apel. /f.d.105-108/.

La data de 05 mai 2025 reclamantul/intimat Salinschi Victor a depus referință la cererea de apel declarată de Primăria orașului Basarabeasca prin care a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

A menționată că argumentele invocate în cererea de apel sunt formale și neîntemeiate, așa cum Salinschi Victor în virtutea statutului său de consilier, are dreptul de a solicita fără restricții informația de interes public, acest lucru făcând parte din atribuțiile sale, iar informația solicitată nu face parte din categoria de informații cu accesibilitate limitată. Astfel, prin refuzul Primăriei or. Basarabeasca de a elibera copiile actelor solicitate, reclamantului i-a fost încălcat dreptul de acces la informație de interes public.

Apelantul Primăria orașului Basarabeasca a invocat prevederile Legii privind statutul alesului local ca temei pentru refuz, dar nu a indicat clar ce prevedere interzice transmiterea documentelor solicitate. În absența unei norme legale expres, care să interzică furnizarea facturilor, refuzul apare ca nejustificat și arbitrar.

Mai mult, Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație prevede la art. 6 alin. (1) ca orice persoană are dreptul de acces la informația oficială, iar autoritățile publice sunt obligate să o furnizeze, dacă nu există o restricție expresă în lege.

Susține eronată afirmația apelantului, precum că facturile fiscale sunt documente cu regim special, ceea ce este eronat și confuz din punct de vedere juridic.

Obiecții la referința intimatului din 05 mai 2025 cu nr. 1643 la apelul Primăriei Basarabeasca. /f.d.111/.

La data de 30 mai 2025 Primăria orașului Basarabeasca a depus obiecții la referința intimatului Salinschi Victor, unde a reiterat motivele de fapt și de drept din cererea de apel, suplimentar indicând că, intimatul eronat face trimitere la prevederile Legii nr. 133 din 08 iulie 2011, privind protecția datelor cu caracter personal, iar Primăria Basarabeasca a acționat transparent, în manieră revendicată și cu cea prescrisă de lege, emițând un răspuns favorabil în furnizarea informației.

Solicită respingerea referinței depusă de Salinschi Victor.

Supliment la cererea de apel motivată. /f.d.142-143/.

La data de 12 februarie 2026 Primăria orașului Basarabeasca a depus cerere suplimentară la cererea de apel în care a reiterat motivele de fapt și de drept indicate în apel și a făcut trimitere la cauza civilă Pioglo Stanislav vs Primăria comunei Sadîc, primarul comunei Sadîc, raionul Cantemir, Decizia Curții de Apel Sud din 26 decembrie 2025, unde instanța de apel a constatat: „*Reieşind din normele de drept indicate, raportate la circumstanțele cauzei, Completul de judecată menționează, că Pioglo Stanislav a depus atât cererea de comunicare a informațiilor de interes public din 16.12.2024, cât și cererea de chemare în judecată, în calitatea sa de consilier local, respectiv dânsul nu este subiect de sesizare în baza Legii cu privire la accesul la informație, care reglementează raporturile dintre autoritățile publice (sau entitățile asimilate acestora) și însăși publicul (cetățenii și persoanele juridice). Important este că activitatea furnizorilor informației de interes public este o activitate administrativă, iar procedura administrativă pe acest domeniu indubitabil trebuie să fie cu efect în exterior (art.5, 6 alin.(1) Cod administrativ). La caz este inițiat un litigiu de acces la informații între două persoane publice care activează în cardul unei și aceleiași autorități publice – administrația publică locală a comunei Sadîc, raionul Cantemir, deci această activitate nu poate fi asimilată unei activități administrative cu efect în exterior. Astfel, drepturile și obligațiile reclamantului Stanislav Pioglo în calitate de consilier local al comunei Sadîc sunt reglementate de Legea nr.768 din 02.02.2000, care prevede proceduri specifice pentru accesul la informații și care nu impune anumite condiționalități pentru accesul alesului local la informații, iar opunerea subiectului furnizor de a executa obligația furnizării informației alesului local nu produce consecințele prevăzute de Legea nr.148 din 09 iunie 2023, ci poate atrage consecințe mult mai drastice, cu punerea în aplicare a normelor contravenționale sau, după caz, chiar și a normelor penale. Prima instanță just a concluzionat că, scopul Legii cu privire la accesul la informație este de a asigura transparența activității autorităților publice în relația cu cetățenii, și nu a reglementărilor raporturilor (relațiilor) interne între părțile structurale ale unei și aceleiași autorități publice. Speței nu sunt aplicabile prevederile Legii cu privire la accesul la informație. Cu toate că pârâtul deține calitatea de furnizor al informației, dreptul reclamantului de acces la*

informație în calitate de consilier local este asigurat în baza legii speciale privind statutul alesului local care reglementează raporturi specifice între autoritățile publice (persoanele publice), dar nu raporturi între autoritate și public, care nu au nimic comun cu transparența procesului de gestionare a treburilor publice.

În speța data, reclamantul Salinschi Victor în calitate de ***** este asigurat în baza legii speciale privind statutul alesului local care reglementează raporturi specifice între autoritățile publice, dar nu raporturi între autoritate și public, care nu au nimic comun cu transparența procesului de gestionare a treburilor publice.

Solicită casarea hotărîrii, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărîri de respingere integrală a acțiunii înaintată de Salinschi Victor.

Termenul de declarare a apelului.

Conform art. 231 alin.(1) din Codul administrativ, *hotărârile judecătoriilor adoptate în contenciosul administrativ pot fi contestate cu apel.*

Potrivit art. 232 alin.(1), (2) din Codul administrativ, *apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termenul de 30 zile de la data notificării hotărârii motivate.*

Conform art.111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, *termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii, evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.*

Din materialele cauzei urmează că hotărârea contestată a fost pronunțată la data de 23 decembrie 2024 (f.d.58), cererea de apel nemotivată a fost depusă la 16 ianuarie 2025 (f.d.63). Hotărîrea motivată a fost expediată apelantului la data de 12 martie 2025 (f.d.71 verso), apelul motivat a fost depus la data de 11 aprilie 2025. (f.d.82-84).

Astfel, instanța de apel conchide că apelurile au fost depuse în termenii prevăzuți de lege.

Argumentele părților în ședința de judecată.

Potrivit art. 239 alin.(2) Cod administrativ, *participanții la proces se citează. În citație se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea participanților la proces nu împiedică instanța de apel să decidă în privința apelului.*

Cererea de apel a fost examinată în lipsa **apelantului Primăria orașului Basarabeasca** și **intimatului Salinschi Victor, avocatului Briceag Andrei**, care, fiind legal citați despre data, ora şi locul judecării cauzei, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat și nu au comunicat motivele neprezentării lor. /f.d.154, 155, 156, 157/.

Totodată, la data de 18 septembrie 2025 și 07 mai 2026 Primăria orașului Basarabeasca a solicitat examinarea cauzei în lipsa apelantului. /f.d.158/.

În prezența datelor de citare legală, ținînd cont de cererea de examinare în lipsă, în temeiul art.239 alin.(2) Cod administrativ, Completul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud a dispus examinarea în lipsa părților.

Aprecierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 240 alin.(1) lit. b) Cod administrativ, *examinând cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: b) casează parțial hotărârea primei instanțe și emite o altă decizie în partea casată.*

Verificând materialele cauzei şi analizând în complex argumentele şi criticile expuse, Completul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud conclude asupra necesității admiterii apelului declarat de Primăria orașului Basarabeasca, casării parțiale a

hotărârii în partea soluționării cerinței cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată şi emiterii în partea casată a unei noi decizii, prin care se încasează din contul Primăriei orașului Basarabeasca în beneficiul lui Salinschi Victor cheltuieli de judecată, legate cu achitarea taxei de timbru în mărime de 200 lei și cheltuieli legate cu asistența juridică în mărime de 2 000 lei, total suma de 2 200 lei, în rest, hotărîrea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 23 decembrie 2024 se menține.

Potrivit prevederilor art.195 Cod administrativ, *procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.*

În conformitate cu prevederile art. 231 alin.(2) din Codul administrativ, *pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.*

În conformitate cu art. 207 alin. (1) din Codul administrativ, *instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.*

În conformitate cu art.3 Cod administrativ, *legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținîndu-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.*

Articolul 5 din Codul administrativ prevede că *activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.*

Conform art. 236 Cod administrativ, *instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului.*

Analizând condițiile de admisibilitate a apelului, Completul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud statuează, că cererea de apel corespunde cerințelor de admisibilitate și nu cade sub incidența art.236 alin.(2) Cod administrativ. Nici participanții la proces nu au invocat inadmisibilitatea apelului. În acest context, Completul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud, menționează că cererea de apel este admisibilă.

Din materialele dosarului se desprinde, potrivit legitimației cu nr.B101477 din data de 22.12.2023 emis pe numele Salinschi Victor, se atestă deținerea funcției publice în calitate de consilier orășenesc Basarabeasca. (f.d.9).

Prin cererea, înregistrată cu numărul 526 din 23 aprilie 2024, Salinschi Victor a solicitat Primăriei Basarabeasca eliberarea informației privind (copia facturilor fiscale pentru utilizarea fondurilor destinate efectuării achizițiilor şi lucrări și anume achiziționarea unui calculator, renovarea băii (blocului sanitar) blocului Primăriei şi instalarea luminilor stradale cu LED). (f.d.10)

Potrivit răspunsului oferit de către Primăria or. Basarabeasca din data de 29 aprilie 2024 au fost transmise informații despre utilizarea fondurilor specificate în cerere cu indicarea sumelor facturate, însă a refuzat emiterea unor copii a facturilor fiscal, făcând trimitere la prevederile Legii privind statutul alesului local, fără a specifica alte norme legale materiale în baza cărora este interzisa prezentarea informației solicitate de reclamant. (f.d.11).

Judecând cauza în fond, prima instanță, prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 23 decembrie 2024 a fost admisă acțiunea înaintată de către Salinschi Victor. S-a dispus anularea răspunsului primăriei Basarabeasca din data de 29.04.2024 în privința cererii adresate de către Salinschi Victor cu nr.526 din data de 23.04.2024, ca fiind ilegal. S-a obligat Primăria Basarabeasca să emită actul administrativ favorabil privind eliberarea informației adresate prin cererea din data de 23.04.2024 privind prezentarea facturilor fiscale care confirmă utilizarea fondurilor pentru achiziții și lucrări de renovare. S-a dispus încasarea din contul Primăriei Basarabeasca în contul reclamantului Salinschi Victor cheltuielile de judecata în mărime de 458,00 lei (patru sute cincizeci și opt lei) legate de achitarea taxei de stat și de timbru la înaintarea acțiunii. S-a dispus încasarea din contul Primăriei Basarabeasca în contul reclamantului Salinschi Victor cheltuielile de judecata în mărime de 2000 lei (doua mii lei), legate de achitarea serviciilor de asistență juridică conform bonului de plata avocațional din 04 iunie 2024 seria DAA nr.50246429. S-a atenționat Primăria Basarabeasca în vederea respectării prevederilor art.249-256 Cod administrativ.

Invocând netemeinicia soluției instanței de fond, în termen legal, Primăria Basarabeasca a contestat-o cu apel, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 23 decembrie 2024 cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Completul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud constată că hotărârea instanței de prim nivel este întemeiată, fiind adoptată cu aprecierea corectă a probelor administrate și cu aplicarea justă a normelor de drept material, motive din care aceasta va fi modificată doar în partea cheltuielilor de judecată.

Astfel, Completul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud stabilind starea de fapt și de drept, verificând în raport cu prevederile cadrului legal pertinent legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, constată următoarele:

În corespundere cu prevederile art. 221 alin.(2) din Codul administrativ, *pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.*

Prevederile art. 220 alin.(1) Cod administrativ stabilesc că, *obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art.87–93.*

Din conținutul art. 93 din Codul administrativ, se stabilește *sarcina probațiunii, potrivit căreia, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.*

Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sânt admisibile doar în baza prevederilor legale. Deci, controlul judecătoresc al legalității actelor administrative presupune apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată conform Legii privind organizarea judecătorească. Pentru realizarea controlului judecătoresc se impune respectarea prevederilor legale de competență jurisdicțională. Pornind de la scopul primordial al instituției de contencios administrativ, care este stabilit de legiuitor şi care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Dreptul accesului la informația de interes public este o parte componentă a dreptului la libertatea exprimării, stipulat în art.19 al Declarației Universale a Drepturilor Omului adoptată de Adunarea Generala a Organizației Națiunilor Unite la 10 de septembrie 1948, unde se indică faptul că orice om are dreptul la libertatea opiniilor şi exprimării; acest drept include libertatea de

a avea opinii fără imixtiune din afară, precum şi libertatea de a căuta, de a primi şi de a răspândi informaţii şi idei prin orice mijloace şi independent de frontierele de stat.

Reieșind din faptul că, autoritatea publică pârâtă nu a oferit nici un răspuns şi nu a furnizat informațiile solicitate, la 21 mai 2024, Salinschi Victor s-a adresat cu acțiune în ordinea contenciosului administrativ către Primăria Basarabeasca, solicitând acordarea informației de interes public.

Conform art. 17 Cod administrativ, *drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.*

Potrivit art. 20 Cod administrativ, *dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.*

Iar, art. 39 Cod administrativ statuează că, (1) *controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.*

Prevederile art. 189 alin.(1) Cod administrativ învederează că, *orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.*

Articolul 1 al Legii privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09.06.2023, prevede că, *prezenta lege are drept scop asigurarea transparenței activităților din sectorul public.*

Conform prevederilor art. 3 din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09 iunie 2023, *asigurarea accesului la informațiile de interes public se bazează pe următoarele principii: a) principiul oferirii informațiilor de interes public – toate informațiile deținute de furnizorii de informații se prezumă a fi publice; b) principiul obligației de a publica informațiile de interes public – furnizorii de informații trebuie să publice și să disemineze într-o manieră proactivă toate informațiile de interes public; c) principiul promovării guvernării deschise – autoritățile publice trebuie să promoveze în rândul agenților publici o cultură a transparenței și a deschiderii și să promoveze în rândul populației dreptul la informație; d) principiul facilitării accesului la informațiile de interes public – furnizorii de informații trebuie să ofere asistență solicitanților, în special celor cu necesități speciale, la depunerea cererilor, la primirea și înțelegerea răspunsului. Solicitările de informații trebuie să fie examinate și soluționate într-o manieră rapidă și echitabilă; e) principiul transparenței ședințelor – ședințele autorităților publice trebuie să fie deschise pentru public și să permită documentarea informației privind procesul de luare a deciziilor.*

Prima instanță just a stabilit că conform prevederilor art. 4 din Legea privind accesul la informații de interes public nr. 148 din 09 iunie 2023, *în sensul prezentei legi, informații de interes public sunt toate informațiile deținute de furnizorii de informații, indiferent de suportul de stocare (pe hârtie, în formă electronică sau în orice alt format).*

Conform prevederilor art. 5 lit. b) din Legea sus menționată, *furnizorii de informaţii sunt ,,instituţiile publice".* Iar în conformitate cu art. 6 alin.(1),(2) din Lege, *orice persoană fizică sau juridică are dreptul la accesul la informaţiile de interes public, în formele şi condiţiile prevăzute de lege. Furnizorii de informaţii sunt obligaţi să asigure accesul la informaţiile de interes public, în formele şi condiţiile prevăzute de lege.*

Succesiv art. 6 din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09.06.2023, prevede că, *orice persoană fizică sau juridică are dreptul la accesul la informațiile de interes public, în formele şi condiţiile prevăzute de lege. Furnizorii de informații sunt obligați să asigure accesul la informațiile de interes public, în formele şi condiţiile prevăzute de lege.*

Conform prevederilor art. 7 lit. b) din Legea vizată, *accesul la informațiile de interes public se realizează prin comunicarea informațiilor de interes public la cerere în modul prevăzut la cap. III.*

Potrivit prevederilor art.8 din Legea nr.148 din 09 iunie 2023, *orice persoană fizică sau juridică are dreptul la accesul la informațiile de interes public, (1) accesul la informaţiile de interes public poate fi limitat în corespundere cu criteriul proporţionalităţii prevăzut la art.9 dacă dezvăluirea informaţiei va prejudicia: a) siguranţa publică; b) relaţiile internaţionale; c) prevenirea sau descoperirea infracţiunilor ori contravenţiilor; d) efectuarea urmăririi penale; e) desfăşurarea procedurii administrative sau judiciare; f) protecţia datelor cu caracter personal; g) drepturile de proprietate intelectuală; h) secretul comercial. (2) Accesul la informaţiile de interes public este limitat şi atunci când restricţia este prevăzută expres de lege, inclusiv în cazul informaţiilor ce constituie secret de stat, bancar sau medical. (3) Prin derogare de la alin.(1) lit.f), este interzisă limitarea accesului la informaţiile de interes public care constituie date cu caracter personal referitoare la activitatea profesională a agenţilor publici, în sensul Legii integrităţii nr.82/2017, inclusiv: a) numele şi prenumele; b) funcţia; c) studiile; d) experienţa profesională; e) remuneraţia; f) conflictele de interese; g) sancţiunile disciplinare nestinse.*

În conformitate cu prevederile art.9 din Legea nr.148 din 09 iunie 2023, *(1) În cazul prevăzut la art.8 alin.(1), accesul la informaţiile de interes public este limitat doar dacă sunt întrunite următoarele condiţii cumulative: a) dezvăluirea informaţiei va prejudicia unul dintre scopurile legitime prevăzute la art.8 alin.(1); b) prejudiciul care va fi cauzat prin dezvăluirea informaţiei prevalează în raport cu interesul public în accesarea informaţiei. (2) Dacă interesul public în accesarea informaţiei prevalează în raport cu prejudiciul care va fi cauzat prin dezvăluirea informaţiei, furnizorii sunt obligaţi să ofere accesul la informaţiile de interes public. (3) Interesul public prevalează în special în cazul informaţiilor a căror divulgare va contribui la: a) dezvăluirea încălcărilor grave sau în masă ale drepturilor şi libertăţilor omului, precum şi ale dreptului internaţional umanitar; b) dezvăluirea actelor de corupţie sau actelor conexe acestora; c) dezvăluirea potenţialelor conflicte de interese; d) dezvăluirea achiziţiilor publice ilegale sau a cheltuielilor ilegale din bugetele publice; e) prevenirea şi dezvăluirea ameninţărilor grave la viaţa sau sănătatea persoanelor; f) prevenirea şi dezvăluirea prejudicierii mediului înconjurător; g) înţelegerea unor probleme pentru care sunt elaborate politici publice sau desfăşurate consultări publice; h) asigurarea tratamentului egal în faţa legii.*

Iar, art.13 alin.(1) – (2) din Legea privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09.06.2023, statuează că, (*1) orice persoană fizică sau juridică (în continuare – solicitant) are dreptul să solicite şi să obţină informaţii de interes public în condiţiile legii, prin înaintarea unei cereri de comunicare a informațiilor de interes public (în continuare – cerere). (2) Furnizorii de informaţii sunt obligaţi să comunice informațiile de interes public solicitate, în condiţiile legii*.

Dispozițiile art.19 alin.(1) din aceeași lege prevede că, *informațiile de interes public se comunică solicitantului din momentul în care sunt disponibile pentru a fi comunicate, dar nu mai târziu de 10 zile de la data înregistrării cererii.*

În conformitate cu art.25 al Legii privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09.06.2023, *(1) orice persoană care revendică dreptul de acces la informațiile de interes*

public poate contesta în instanța de judecată orice acțiune sau inacțiune a furnizorilor de informații prin care s-au încălcat prevederile prezentei legi. (2) Contestarea acțiunilor sau inacțiunilor furnizorilor de informații se realizează prin depunerea unei acțiuni în contencios administrativ, care se înaintează şi se examinează în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile, cu excepțiile şi completările stabilite de prezenta lege. În partea ce ține de procedura contenciosului administrativ, toți furnizorii de informații sunt asimilați autorităților publice. (3) Acțiunea în contencios administrativ se înaintează în decurs de 30 de zile de la data comunicării răspunsului furnizorului de informații. Dacă furnizorul de informații nu soluționează cererea în termenul prevăzut la art.19, acțiunea în contencios administrativ poate fi înaintată în decursul unui an de la data expirării termenului.

Aderent art.28 din legea sus indicată, remarcă faptul că, *constituie încălcări ale legislației privind accesul la informațiile de interes public, pasibile de sancțiune pecuniară, următoarele fapte: a) nepublicarea informațiilor de interes public prevăzute la art.10; b) comunicarea incompletă a informațiilor de interes public; c) solicitarea unor plăți ilegale pentru comunicarea informațiilor de interes public; d) respingerea sau readresarea neîntemeiată a cererii; e) refuzul neîntemeiat de a comunica informațiile de interes public.*

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs. Olanda). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (Ruiz Torija vs. Spania şi Hiro Balani vs. Spania). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea vs. România, Helle vs. Finlanda).

Controlul judiciar asupra puterii executive este denumit sugestiv „contencios administrativ", prin care se înţelege activitatea de soluţionare de către instanţele de contencios administrativ, prevăzute de lege, a conflictelor în care, cel puţin, una dintre părţi este o autoritate a administraţiei publice, un funcţionar al acesteia sau un serviciu public administrativ, conflicte generate din acte administrative ilegale ori din refuzul soluţionării unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Conceptul de informație publică se referă la "toate informațiile înregistrate sub orice formă, elaborate sau primite și deținute de autoritățile publice" (art. 1 alin. (2) lit. b) din Convenția de la Tromsø – Convenția Consiliului Europei privind accesul la documentele oficiale, la care Republica Moldova este parte). În comparație cu Convenția de la Tromsø, este stabilit în mod expres că definiția acoperă toate informațiile, indiferent de formă (suportul de stocare). Aceasta înseamnă că dreptul de acces se referă la informațiile înregistrate, în special sub formă de: document scris; document electronic; imagine; hartă; înregistrare audio, video sau audio-vizuală. Această listă nu este exhaustivă, deoarece, odată cu progresul tehnic, ar putea fi dezvoltate forme noi de înregistrare și stocare a informațiilor.

Cu toate acestea, este esențial să se sublinieze faptul că această definiție include accesul la informațiile existente deținute de furnizorii de informații, dar nu obligă furnizorii de informații să genereze informații noi. În special, definiția nu impune furnizorului de informații să desfășoare acțiuni de investigare, să întreprindă activități de cercetare, să evalueze fiabilitatea și calitatea informațiilor sau să colecteze date din surse externe.

În conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova privind interpretarea art. 34 din Constituție, dreptul de acces la informațiile de interes public are dublă natură, implicând atât dreptul de a solicita, cât și dreptul de a primi informații.

Este de notat că, accesul la informaţiile oficiale constituie un drept fundamental al persoanei de a fi informat, o modalitate de control asupra activităţii autorităţilor/instituţiilor publice, de stimulare a formării opiniilor şi participării active a populaţiei la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic. Dreptul de acces la informațiile publice este garantat pentru toate persoanele fizice și juridice, fără nicio formă de discriminare bazată, de exemplu, pe cetățenie, reședință sau natură juridică. Caracterul său universal impune, de asemenea, absența oricăror privilegii speciale de acces la informații în legătură cu statutul solicitanților. Informația de interes public este produsă și deținută de instituțiile publice, din bani publici, adică ai contribuabililor. Ea este un bun public care aparține tuturor.

În accepțiunea Convenției de la Tromsø, documente oficiale înseamnă toate informaţiile înregistrate în orice formă, elaborate, recepţionate sau deţinute de către autorităţile publice. Din perspectiva Legii privind accesul la informațiile de interes public, este important ca informația solicitată să fie comunicată necondiționat și în termen. De asemenea, obiectul cererii de furnizare a informațiilor trebuie să fie cert, concret și individualizat, nicidecum dedus sau presupus ori general.

Prima instanță just a stabilit că cererea reclamantului Salinschi Victor înregistrată cu numărul 526 din 23 aprilie 2024 adresată Primăriei Basarabeasca este îndreptată în vederea eliberării informației privind (copia facturilor fiscale pentru utilizarea fondurilor destinate efectuării achizițiilor şi lucrări și anume achiziționarea unui calculator, renovarea băii (blocului sanitar) blocului Primăriei şi instalarea luminilor stradale cu LED).

În atare împrejurări, instanța de fond a just a constatat că, Primăria Basarabeasca nu a oferit răspuns şi nu a furnizat informațiile solicitate prin cererea din data de 23.04.2024.

Conform prevederilor art.1 alin.(2) al Legii privind statutul alesului local, *unele chestiuni ce ţin de statutul şi exercitarea mandatului alesului local sînt reglementate de Legea privind administraţia publică locală, precum şi de alte acte normative.*

Conform art.3 din Legea privind statutul alesului local nr.768, *în unitatea administrativ-teritorială respectivă, alesul local este persoană oficială, el fiind reprezentantul autorităţii deliberative sau executive din administraţia publică locală. (2) În exercitarea mandatului, alesul local este în serviciul colectivităţii respective.*

Potrivit prevederilor art. 13 din Legea privind statutul alesului local, *consilierul este în drept: a) să aleagă şi să fie ales în organele consiliului; b) să-şi exprime opinia asupra componenţei nominale a organelor formate de consiliu şi asupra candidaturilor persoanelor cu funcţii de răspundere în cadrul dezbaterilor pentru alegerea, numirea sau confirmarea lor de către consiliu; c) să facă propuneri în scris pentru a fi examinate de consiliu; d) să facă propuneri şi observaţii privind ordinea de zi a şedinţei consiliului şi modul examinării chestiunilor puse în discuţie; e) să lanseze iniţiative şi să facă propuneri privind examinarea în şedinţele consiliului a dărilor de seamă sau informaţiilor prezentate de orice organ şi persoană cu funcţie de răspundere subordonate consiliului; f) să pună în discuţie chestiunea votului de încredere persoanelor alese, numite sau confirmate de consiliu dacă propunerea este susţinută de cel puţin o treime din consilierii aleşi; g) să propună consiliului pentru examinare chestiunile privind verificarea modului în care persoanele fizice şi juridice execută deciziile acestuia; h) să participe la dezbateri, să facă apeluri, să adreseze întrebări raportorilor şi preşedintelui şedinţei, să ceară răspunsuri; i) să-şi argumenteze propunerile, să se pronunţe în chestiuni de procedură, să prezinte note informative; j) să propună amendamente la proiectele deciziilor şi ale altor acte prezentate pentru aprobare consiliului; k) să participe cu drept de vot consultativ la examinarea de către autorităţile administraţiei publice centrale de specialitate, precum şi de*

către autorităţile administraţiei publice locale din care nu face parte, a oricăror chestiuni ce vizează interesele colectivităţii pe care o reprezintă. (2) Consilierul care nu a luat cuvîntul în dezbateri este în drept să transmită preşedintelui şedinţei textul cuvîntării, propunerile şi observaţiile sale asupra chestiunii examinate de către consiliu. Textul respectiv se anexează la procesul-verbal al şedinţei şi, la solicitarea consilierului, se publică în organul de presă al consiliului. (3) Consilierul este în drept să ia cunoştinţă de procesul-verbal al şedinţei consiliului şi de textul cuvîntării sale, care urmează a fi publicat. (4) Propunerile şi observaţiile făcute de consilier la şedinţă sînt examinate în mod obligatoriu în procesul de definitivare a proiectelor de decizii.

Conform art.14 din Legea privind statutul alesului local, *în exercitarea mandatului, alesul local poate adresa propuneri, observaţii şi interpelări serviciilor publice desconcentrate ale autorităţilor administraţiei publice centrale de specialitate, serviciilor publice locale, altor factori de decizie din unitatea administrativ-teritorială respectivă, precum şi administraţiei agenţilor economici din teritoriu. (2) Modul de exercitare a drepturilor menţionate la alin.(1) al prezentului articol este stabilit de regulamentul consiliului respectiv.*

Completul remarcă, că Legea privind statutul alesului local nr.768, la art. 14, prevede drepturile alesului local, inclusiv dreptul de a avea acces la orice informație de interes public.

Art. 16 Legii privind statutul alesului local, *alesul local, în limitele competenței sale, contribuie la realizarea prevederilor legilor și ale altor acte normative, la implimentarea programelor și planurilor naționale și locale în toate domeniile de activitate social-economică.*

Potrivit art.19 Legii privind statutul alesului local, *persoanele cu funcţii de răspundere ale autorităţilor publice, precum şi conducătorii persoanelor juridice din unitatea administrativ-teritorială respectivă sînt obligaţi să pună la dispoziţie alesului local, fără nici un fel de restricţii şi fără a i se cere permisiuni suplimentare, informaţia necesară, cu excepţia informaţiei cu accesibilitatea limitată (ce constituie secret de stat şi comercial, referitoare la viaţa familială şi privată şi informaţiei operative de investigaţii a organelor de drept din unitatea administrativ-teritorială respectivă).*

Este eronat raționamentul apelantului precum că deși actele solicitate pot fi considerate drept informații de interes public, solicitarea reclamantului nu se încadrează în prevederile Legii privind accesul la informațiile de interes public nr.148 din 09.06.2023, deoarece a fost făcută în calitate de ales local și nu de cetățean.

Or, statutul de ales local nu anulează calitatea de solicitant al informației, aceste două legi **se completează una pe alta și nu se exclud,** iar informația solicitată este informație publică și nu este cu acces limitat.

La caz, se reține că informațiile privind facturile fiscale emise și deținute de autoritatea publică locală constituie informații de interese public, într-ucît reflectă modul de utilizare, administrare și justificare a cheltuielilor mijloacelor financiare publice. Accesul la asemenea informații asigură transparența activității autorităților publice și permite exercitarea controlului public asupra gestionării patrimoniului și fondurilor publice. Faptul că documentele solicitate sunt facturi fiscale, nu le exclude din categoria informațiilor de interes public, deoarece acestea confirmă efectuarea unor operațiuni financiare realizate din/sau în legătură cu resursele publice.

Faptul că solicitantul deține calitatea de ales local, nu îl privează de dreptul de a solicita informații în temeiul legislației privind accesul la informațiile de interes public. Dreptul la acces la informații aparține oricărei persoane, fără obligația justificării unui interes special sau al indicării temeiului pentru care informația este solicitată. Prin urmare, chiar dacă alesul local dispune și de alte mecanisme legale de exercitare a mandatului său, acesta este în drept să

formuleze solicitări de informații în condițiile generale prevăzute de Legea privind accesul la informații de interes public. Autoritatea publică nu poate refuza examinarea cererii pe motiv că solicitantul are statut de ales local sau că ar putea utiliza alte proceduri pentru obținerea informațiilor solicitate. Or, calitatea de ales local nu exclude aplicabilitatea legislației privind accesul la informațiile de interes public. Chiar și dacă, în exercitarea mandatului său, alesul local poate obține informații și documente de la autoritățile publice locale prin intermediul instrumentelor specifice mandatului său cum ar fi: adresări către primar sau aparatul primăriei, solicitări de informații și documente necesare exercitării atribuțiilor de serviciu, solicitarea audierii persoanelor responsabile de gestionarea fondurilor publice, totuși existența acestor mecanisme speciale nu exclude dreptul alesului local de a solicita aceleași informații în baza legislației privind accesul la informațiile de interes public, ca orice cetățean, așa acum aceste două modalități de obținere a informațiilor sunt distincte și complementare.

Conform prevederilor art. 53 alin.(1) Constitutia Republicii Moldova, *persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.*

Totodată, prin prisma prevederilor art. 29 Cod administrativ, se menționează, că *orice măsură întreprinsă de autorităţile publice prin care se afectează drepturile sau libertăţile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporţionalităţii. (2) O măsură întreprinsă de autorităţile publice este proporţională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. (3) Măsura întreprinsă de autorităţile publice este una rezonabilă dacă ingerinţa produsă prin ea nu este disproporţională în raport cu scopul urmărit.*

În conformitate cu art. 36 alin. (1) Cod administrativ, *instanţa de judecată competentă să soluţioneze acţiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremaţiei dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile şi libertăţile lui sînt considerate valori supreme şi sînt garantate de stat.*

Art. 39 din codul administrativ stipulează că, *controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.*

Reieșind din cadrul legal citat, prima instanță just a constatat ca fiind ilegal răspunsul Primăriei Basarabeasca din data de 29 aprilie 2024, cît și obligarea Primăriei Basarabeasca să emită actul administrativ favorabil, privind eliberarea informației adresate prin cererea din data de 23 aprilie 2024 privind prezentarea facturilor fiscale care confirmă utilizarea fondurilor pentru achiziții și lucrări de renovare.

În viziunea Completului, toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelantul-pârât, ce țin de legalitatea refuzului în oferirea informației solicitate de către consilierul orășenesc Salinschi Victor, sunt vădit lipsite de suport juridic, instanța de fond corect a remarcat că, în situația nesoluționării în termen legal a cererilor solicitantului de informații de interes public, constituie abatere de la legislația în vigoare admisă de autoritatea publică pârâtă, iar argumentele acestuia întemeiat au fost respinse, deoarece ultimul interpretează eronat normele de drept şi situația de fapt.

Drept urmare, se concluzionează că inacțiunile realizate de către furnizorul de informații – Primăria Basarabeasca, în speța dedusă judecății în raport cu solicitantul – Salinschi Victor,

constituie o încălcare a legislației privind accesul la informațiile de interes public, fapt indicat în art.art.28 lit.(d) din Legea nr.148 din 09.06.2023.

Cu referire la cheltuielile de judecată.

Prima instanță a constatat necesitatea admiterii cerinței reclamantului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile pentru serviciile avocatului, încasând din contul Primăriei Basarabeasca în contul reclamantului Salinschi Victor cheltuielile de judecata în mărime de 458,00 lei, legate de achitarea taxei de stat și de timbru la înaintarea acțiunii și 2000,00 lei, legate de achitarea serviciilor de asistenta juridica conform bonului de plata avocațional din 04 iunie 2024 Seria DAA nr.50246429.

Completul de judecată constată că, conform art. 82 Cod de procedură civilă, *cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.*

Conform art. 83 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *taxa de stat este o sumă de bani care se percepe, în temeiul legii, de către instanţa judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a cauzei civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.*

În conformitate cu art. 84 alin. (1) din Codul de procedură civilă, *taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, pentru intentarea unui proces judiciar civil sau de contencios administrativ atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac, în temeiul legii.*

Conform art. 212 alin. (1), lit. e) Cod administrativ *(1) la cererea de chemare în judecată se anexează: e) dovada achitării taxei de stat şi/sau a taxei de timbru, în cazurile prevăzute în Legea taxei de stat nr.213/2023*.

Astfel, în corespundere cu dispozițiile art. 2 alin. (1), (4) din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023, *taxa de timbru este o sumă de bani care se percepe, o singură dată, de la persoanele fizice şi juridice pentru intentarea unui proces judiciar civil,* ***de contencios administrativ****, precum şi pentru fiecare contestaţie împotriva deciziei agentului constatator asupra cauzei contravenţionale atât în primă instanţă, cât şi în căile de atac. Taxa de timbru constituie 200 de lei*.

Potrivit materialelor cauzei se atestă că reclamantul, la depunerea acțiunii, a achitat taxa de timbru în suma de 200 lei, conform ordinului de plată nr. 387819/A din 20 mai 2024 și taxa de stat în suma de 250 lei, conform bonului de plată nr. 387819/B din 20 mai 2024.

În conformitate cu art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.*

Reieșind din prevederile art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă, prima instanță just a decis a încasa suma de 200 lei cu titlul de taxă de timbru în mărime de 200 lei, din contul părții care a pierdut procesul, în speță – Primăria orașului Basarabeasca.

Potrivit prevederilor art.90 lit. i) din Codul de procedură civilă, *din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică.*

Articolul 96 alin.(1) din Codul de procedură civilă prevede că, *instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Alin. (1[1]) al aceluiaşi articol expres indică că cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.*

Materialele cauzei civile atestă că în cadrul examinării cauzei civile în instanța de fond reclamantul a fost asistat de avocatul Andrei Briceag conform mandatului seria MA nr. 2140763 din 17 mai 2024. Potrivit bonului de plată seria DAA nr. 50246429 din 04 iunie 2024 reclamantul Salinschi Victor a achitat avocatului Briceag Andrei suma de 2 000 lei pentru serviciile avocatului. Iar, prin cererea de concretizare reclamantul Salinschi Victor a solicitat încasarea cheltuielilor de judecată.

Instanța de apel relevă că practica Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la cheltuielile de asistență juridică relevă că, cheltuielile pentru asistența juridică urmează să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, urmează să pornească de la criteriile ce țin de: complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate în speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de avocat, aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistență, faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei, natura și durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză, alți factori la discreția instanței.

În același context, instanța de apel menționează că cheltuielile de judecată se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat. În temeiul pct. 15 din Recomandarea privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică, aprobată prin Hotărârea nr. 19.02/27.05.2022 din 27 mai 2022 a Consiliului Uniunii Avocaților din Republica Moldova, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistență juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Punând accent pe complexitatea cauzei, aportul avocatului, se desprinde că suma de 2 000 lei solicitată de a fi încasată, este una rezonabilă în raport cu complexitatea cauzei și efortul depus de avocat. Or, potrivit practicii constante a CEDO „un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecata decât în măsura în care li s-a stabilit realitatea, necesitatea și caracterul rezonabil”.

Apreciind caracterul rezonabil al cheltuielilor de judecată achitate pentru prestarea serviciilor acordate de avocatul Andrei Briceag, Completul menționează că suma pretinsă 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică este rezonabilă în cuantum, fiind proporțională complexității cauzei (obiectul, durata procesului) și nivelului de implicare a avocatului Andrei Briceag (timpul și volumul de muncă eficientă prestat la soluționarea cauzei). Prin urmare, instanța de apel consideră necesar și rezonabil de a încasa din contul Primăriei orașului Basarabeasca în beneficiul lui Salinschi Victor cheltuieli de judecată legate cu asistența juridică în mărime de 2 000 lei.

Cu referire la soluția instanței de fond privind încasarea din contul apelantului a taxei de stat, eronat achitată de intimat la depunerea acțiunii, Completul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud ajunge la concluzia că greșit a fost încasată din contul Primăriei Basarabeasca, dat fiind faptul că Salinschi Victor a fost scutit prin lege de la achitarea taxei de stat, considerente din care va casa hotărîrea în această parte.

Potrivit prevederilor art. 389-390 Cod de procedură civilă, art. 240 alin. (1), lit. b), art. 251 alin. (2) Cod administrativ, Completul specializat de contencios administrativ al Curții de Apel Sud,-

D E C I D E :

Se admite apelul declarat de Primăria orașului Basarabeasca.

Se casează parțial hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 23 decembrie 2024, în partea cerinței cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Se emite o decizie nouă, în partea casată, după cum urmează.

Se încasează din contul Primăriei orașului Basarabeasca în beneficiul lui Salinschi Victor cheltuieli de judecată, legate cu achitarea taxei de timbru în mărime de 200 lei și cheltuieli legate cu asistența juridică în mărime de 2 000 lei, total suma de 2 200 /două mii două sute/ lei.

În rest, hotărîrea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 23 decembrie 2024 se menține.

Decizia este executorie de la pronunțare, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 luni de la pronunțarea deciziei motivate.

Președintele completului de judecată, judecător **Evgheni BANCOV**

Judecătorii **Andrei SCRIPCENCO**

Inga GORLENCO